

XXI

**RYBNICKIE
DNI
LITERATURY**

29.09. – 4.10.1990 r.

P R O G R A M

Organizacja: Komitet Organizacyjny imprezy

oraz Teatr Ziemi Rybnickiej

pod patronatem: Prezydenta Miasta Rybnika

KOMITET ORGANIZACYJNY

Wojciech BRONOWSKI	— Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego oraz szef działu artystycznego (dyrektor Teatru)
Krystyna PIASECKA	— Szef działu literackiego (z-ca dyrektora Teatru)
Stanisław A. ROBAK	— Szef działu finansowo-organizacyjnego (gł. księgowy Teatru)
Członkowie:	
Renata BISKUP	— Kierownik działu ekonomicznego Sp-ni Inwalidów „Łączność”
Teresa CZAJKA	— kasjerka Teatru
Kornelia DELOWICZ	— z-ca dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej
Czesław GAWLIK	— dyrektor ZDK KWK „Borynia”
Bożena HONYSZ	— nauczycielka SP nr 1
Alicja KLIMEK	— Kier. administracji Teatru
Elżbieta MACKIEWICZ	— starszy kustosz Muzeum
Halina OPOKA	— dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
Eugenia PLUCIK	— kierownik Małej Sceny Teatru
Zygmunt PODLEŚNY	— dyrektor RSW „Prasa-Książka-Ruch” w Rybniku
Józef PRZYBYŁA	— pracownik Elektrowni „Rybnik”
Krystyna PYSZ	— kier. Wydziału Kultury i Sztuki UM
Marian RAK	— artysta malarz
Ewa RYSZKA	— kier. kancelarii i archiwum Teatru
Andrzej SIKORA	— z-ca dyrektora Teatru

Opracowanie programu: Wojciech Bronowski

„...gdy płoną lasy”

„W czasie wojny muzy milczą” — stwierdzili wojowniczy Rzymianie, a historia ludzkości i wojen przez nią toczonych zdaje się to prawo całkowicie potwierdzać. Jednak niepokorny duch ludzki walczy i z tym prawem, a my współcześni, którym przyszło żyć w czasach permanentnie rewolucyjnych, a także nie chcemy dopuścić, aby kulturę zepchnąć do pozycji róży, nie żalowanej, gdy płoną lasy. Kultura to przecież nieustanna uprawa ludzkich umysłów, serc i charakterów, wyobraźni i wrażliwości, talentów i poczucia piękna. Ruch ten trwa wciąż i nieustannie, lepiej lub gorzej służąc ucłowieczaniu człowieka, raz wznosząc go na szczyty, raz spychając w mroczne rejony barbarzyństwa. Czas przełomu, który przeżywamy w Polsce zdaje się sprzyjać lekceważeniu kultury, ale jest to pomyłka, mogąca jedynie przedłużyć czas wychodzenia z kryzysu i tym samym powiększyć jego koszty.

Pocieszająca była zatem decyzja utrzymania w kalendarzu ogólnopolskich imprez kulturalnych, Rybnickich Dni Literatury, których burzliwa historia na szczęście nie doczekała pointy w postaci zakończenia ich żywota na ubiegłorocznym jubileuszu dwudziestolecia.

Mamy zatem uzasadnione powody do radości: po pierwsze, że jednak Rybnickie Dni Literatury nie pogrążyły się w otchłani kryzysu, co jest zasługą zarówno Ministerstwa Kultury i Sztuki jak i rybnickich władz samorządowych; po drugie — że obroniły swój, wypracowany przez lata doświadczeń, kształt szerokiego wachlarza imprez artystycznych i na koniec — że tegoroczny kiermasz będzie w pełnym sensie historyczny, po raz pierwszy bowiem w powojennej historii na jednej ladzie leżeć będą książki z wszystkich obiegu wydawniczych; połączy się zatem emigracja zewnętrzna z wewnętrzną, literatura „oficjalna” z „podziemną”.

Na polu literatury różnice dzielące Polaków mają największe szanse przekształcenia się w siłę motoryczną wprowadzającą nas do nowego rozdziału historii Polski. Siła ta musi być jednak ujarzmiona

w formuły demokratyczne gwarantujące spełnienie tak bardzo humanistycznego pragnienia, aby „różnić się pięknie”. W obecnym, trudnym dla Polaków i całej Europy okresie, w czasach gwałtownych przewartościowań i zachwiania najbardziej stabilnych struktur i układów, każdy z nas staje przed zupełnie nowymi i nieznanymi problemami.

Sztuka, w tym i literatura, musi przynajmniej zarejestrować nowe doświadczenia ludzkie, nowe pytania, sytuacje i niepokoje aby móc pomóc w konfrontacji z nowymi, czekającymi nas jeszcze wyzwaniem.

Sądźmy, że XXI Rybnickie Dni Literatury, zwiększą szanse rybnickiego społeczeństwa dają bowiem okazję kontaktu nie tylko z wartościami, które niesie literatura, ale także z jej twórcami oraz twórczym przetworzeniem dzieła literackiego w spektakle teatralne, monodramy, recitale, koncerty słowa czy pieśń poetycką.

Eugenia Plucik

NASI GOŚCIE

PISARZE I POECI:

ERNEST BRYLL

KRZYSZTOF GAŚSIOROWSKI

JULIAN KAWALEC

TADEUSZ KIJONKA

JAN KOPROWSKI

ALEKSANDER MAŁACHOWSKI

ALEKSANDER MINKOWSKI

JÓZEF MUSIOŁ

ZBIGNIEW NIENACKI

ROMAN SAMSEL

ZBIGNIEW ZIELONKA

ARTYŚCI I ZESPOŁY:

KRZYSZTOF DAUKSZEWICZ

MAREK KONDRAT

WŁADYSŁAW KOWALSKI

PAWEŁ ORKISZ

LASZLO BARANYAI — fortepian (Węgry)

TEATR OCHOTY z Warszawy

TEATR „KWADRAT” z Warszawy

Uliczny Teatr Karnawałowy z Gdyni

Teatr Indywidualny Andrzeja Łukasza Chłapeckiego z Wodzisławia
Śląskiego

SZANTOWY ZESPÓŁ WOKALNO-INSTR. „SMUGGLERS” z Gdyni

RECYTATORZY:

Katarzyna Demczuk, Joanna Dylich, Zbigniew Adamowski

KONFERANSJERZY:

JADWIGA BRONOWSKA, KRYSTYNA PYSZ,

WOJCIECH BRONOWSKI

Honorowa „Złota Lampka Górnicza”

przyznana po raz szósty

Prezydent Miasta wspólnie z Komitetem Organizacyjnym Rybnickich Dni Literatury przyznają tę Honorową Nagrodę działaczom kultury oraz artystom szczególnie dla Rybnika zasłużonym. Dotychczas nagrody otrzymali: dr Innocenty Libura, prof. Karol Szafranek, Lidia Grychtołówna, Helena Sakowska, dr Józef Musioł.

W 1990 roku Honorową Złotą Lampkę Górniczą otrzymuje:

JANINA PODŁODOWSKA.

Urodziła się w Krakowie w rodzinie aktorów dramatycznych. Jej matka to Janina Bielen-Rozwadowska — znana aktorka Teatru Śląskiego w Katowicach, słynna Maryjka z pierwszej „Czelodki radiowej” Juliusa i Ligonia.

Tegoroczna Laureatka od lat szkolnych związana jest nierozdzielnie ze Śląskiem. Maturę zdaje w Miejskim Gimnazjum w Katowicach. Działalność literacką rozpoczyna w pisemku szkolnym „Nasze Myśli”, pisze scenariusze dla teatru szkolnego, wystawia szopkę szkolną, wreszcie debiutuje na łamach prasy codziennej w 1929 roku. Są to poezje i opowiadania dla młodego czytelnika. Z tego okresu pochodzą liczne wiersze patriotyczne, liryki na różne tematy, opowiadania i artykuły. Jeszcze jako gimnazjalistka trafia do katowickiego Klubu Literatów, do którego należeli tacy twórcy jak: Gustaw Morcinek, dr A. Dobrowolski, H. Brzeski, W. Żelechowski, J. Ligoń, J. Przybyła, Paweł Musioł czy Zofia Kossak-Szczucka.

Studiuje filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, nie zapominając ani na chwilę o swojej twórczości literackiej. Drukuje swoje wiersze w „Kuźnicy” czy „Na straży”. Zamążpójście, macierzyństwo, a potem wojna odsunęły na wiele lat jej plany literackie. Ale zaraz po wojnie, po podjęciu pracy w Zakł. Kształcenia Zawodowego, potem w Liceum Pedagogicznym czy wreszcie w Liceum Ogólnokształcącym w Rybniku można było pomyśleć o powrocie do zamiłowań pisarskich. Już w 1956 roku drukuje swoje utwory

w rybnickich „Nowinach”, z którymi nawiązuje stałą współpracę, a także zakłada Klub Literacki przy Rybnickiej Fabryce Maszyn. Na początku lat 60-tych jest współzałożycielką Klubu Literackiego „Kontakty” przy Domu Kultury „Ryfamy”. Tamże miejscowy Teatr Poezji kierowany przez Wojciecha Bronowskiego realizuje program oparty na jej utworach, tamże Laureatka nawiązuje kontakty z poetami, dziennikarzami i działaczami kultury asystując przy narodzinach Rybnickich Dni Poezji, a później Rybnickich Dni Literatury. Przez wiele lat pracuje w Komitecie Organizacyjnym tej imprezy, realizując sporo swoich interesujących pomysłów artystycznych.

Drukuje szereg swoich utworów poetyckich i opowiadań o różnych czasopismach, wydawnictwach zbiorowych, almanachach, wydawnictwach okolicznościowych, biuletynach literackich jak „Słowem i barwą”, w wydawnictwach Głosu Nauczycielskiego jak „Rytm serca”, „Weryfikacje”, „Penetracje”, „Karta Groni” itp. Wydaje wreszcie 4 indywidualne tomiki wierszy „Żeby była miłość”, „Zdezerczenia”, „Pióro na wietrze” i w bieżącym roku — „Płonący gościniec”. Posiada na swoim koncie nagrodę za całość pracy literackiej i współpracę z młodzieżą im. Gustawa Morcinka (1987 r.), wpis do Księgi Zasłużonych dla Rybnika (1989 r.), szereg nagród w konkursach literackich, kilka audycji radiowych, dziesiątki spotkań autorskich, m.in. w ramach Rybnickich Dni Literatury. Jest wice-przewodniczącą Nauczycielskiego Klubu Literackiego w Katowicach, członkiem Grupy Literackiej „Gronie” im. E. Zegadłowicza, w Bibliotece Miejskiej w Rybniku prowadzi sekcję Słowem i Barwą w Klubie Nauczycielskim, jest także członkiem Stowarzyszenia Autorów Polskich oraz Klubu Literackiego ROW.

Za swoją działalność literacką, społeczną i pedagogiczną została uhonorowana m.in. Złotą Odznaką Zasłużonemu dla Rybnika (dwukrotnie), Złotą Odznaką Zasłużonemu dla Wojew. Katowickiego, Złotą Odznaką Związku Nauczycielstwa Polskiego, wreszcie Odznaką ZASŁUŻONY DZIAŁACZ KULTURY. Otrzymała także KRZYŻ ORDERU ODRODZENIA POLSKI.

P R O G R A M

SPOTKAŃ AUTORSKICH

Spotkania odbędą się w dniach 1 i 2. 10. br. w godzinach od 9.00 — 19.00 w następujących szkołach i placówkach kultury:

- w Miejskich Bibliotekach Publicznych Rybnika, Wodzisławia Śl., Jastrzębia
- w Zakładowych Domach Kultury KWK „Jankowice”, „Chwałowice”, „Rymer”, „1 Maja”, „Marcel” i „Rydułtowy”, w Miejskim Ośrodku Kultury w Wodzisławiu Śl., w ZDK Elektrowni „Rybnik” oraz w Klubie MPiK w Rybniku
- w rybnickich szkołach ponadpodstawowych:
I i II Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące Sióstr Urszulanek, Liceum Medyczne, Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych, Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych, Technikum Górnicze
- w rybnickich szkołach podstawowych

IMPREZ ARTYSTYCZNYCH

Scena Teatru Ziemi Rybnickiej i przed Teatrem:

29. 09. 17.00 — GRUPA „SMUGGLERS” z Gdyni
 Recital pieśni żeglarskich w wyk. zespołu szantowego
30. 09. 13.00 — K i e r m a s z k s i ą ż k o w y
 15.00 — Otwarcie wystawy malarstwa
 Stowarzyszenia Twórców Nieprofesjonalnych
 „Oblicza”

- 15.30 — Inauguracja XXI RDL oraz gościnne występy
TEATRU OCHOTY z WARSZAWY
„Zapiski więzienne — spektakl wg książki Ste-
fana kardynała Wyszyńskiego, reż. Jan Machulski
- 18.30 — powtórzenie przedstaw. pt. „Zapiski więzienne”
1. 10. 19.30 — RECITAL KRZYSZTOFA DAUKSZEWICZA
(program kabaretowy)
2. 10. 18.00 — KONCERT SYMFONICZNY
W programie: muzyka węgierska
Wyk. Laszlo BARANYAI — fortepian (Węgry)
oraz orkiestra symfoniczna Filharmonii ROW pod
dyr. B. MOTYKI
3. 10. 18.00 — TEATR „KWADRAT” z WARSZAWY
4. 10. 16.30 — Komedio-farsa Alana Ayskourn’a pt. „Wszystko
i 19.00 jest względne”, reż. Marcin Sławiński

Mała Scena Teatru — ul. Kościuszki 54

29. 09. 20.00 — Teatr Karnawałowy z Gdyni
Comedia dell’arte
1. 10. od 19.00 — Spotkanie z poetką — laureatką Złotej Honoro-
wej Lampki Górniczej '90 JANINĄ PODLODO-
WSKĄ wraz z prezentacją utworów Laureatki
„Kogo kochałem” — ballady o miłości śpiewa
PAWEŁ ORKISZ z Gdyni
— „Opowiadanie o ZOO” — spektakl w wykonaniu
MARKA KONDRATA I WŁADYSŁAWA KO-
WALSKIEGO aktorów scen warszawskich
2. 10. od 19.00 — „Pukam do drzwi kamienia” — program poety-
cki wyk. Katarzyna Demczuk, Joanna Dylich, Zbi-
gniew Adamowski
— „Psuły go kobiety więc zaczął nimi gardzić czyli
teatr abstrakcyjno-pacyfistyczno-dziwkarski”
TEATR INDYWIDUALNY ANDRZEJA ŁU-
KASZA CHŁAPECKIEGO
— RECITAL KRZYSZTOFA DAUKSZE-
WICZA Program specjalny znako-
mitego artysty kabaretowego z Warszawy

Imprezy w placówkach

30. 09.

- 13.00 na Rynku — Koncert orkiestry dętej RZN pod dyрекcją Mariana Wolnego
- Występ TEATRU KARNAWAŁOWEGO Z GDYNI
Comedia dell'arte
- 18.00 ZDK „Rydultowy” — Szantowy zespół „SMUGGLERS” z Gdyni

1. 10.

- 10.00 II LO Rybnik — Teatr Karnawałowy z Gdyni
- 17.00 MDK Żory — Krzysztof Daukszewicz
- 18.30 DK Leszczyny — Marek Kondrat i Władysław Kowalski
- 19.00 MDK Żory — śpiewa Paweł Orkisz

2. 10.

- 10.30 ZDK Huty „Silesia”
— Marek Kondrat i Władysław Kowalski
- 17.00 Biblioteka Miejska Rybnik
— Marek Kondrat i Władysław Kowalski
- 18.00 ZDK KWK „Borynia”
— Krzysztof Daukszewicz

O JUBILEUSZOWYCH XX RDL '89 W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE...

Imprezie patronowali:

- Izabella Cywińska — Minister Kultury i Sztuki
- Eugeniusz Szymik — Prezydent Miasta Rybnika
- Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

Gościli u nas:

PISARZE I POECI:

Lech Borski, Irena Conti, Jan Koprowski, Józef Musioł, Aleksander Minkowski, Maria Szulecka, Janusz Termer, Tadeusz Żółciński — z Warszawy

Teresa Ferenc i Zbigniew Jankowski — z Sopotu

Anna Janko z Wrocławia, Zbigniew Zielonka ze Słupska,

Julian Kawalec, Aleksander Krawczuk, Tadeusz Śliwiak z Krakowa, Stanisław Horak, Tadeusz Kijonka, Andrzej Żak — z Katowic, Zuazo Angel Lopez z Kuby

Romuald Mieczkowski, Wojciech Piotrowicz, Alicja Rybałko — z Wiłna

AKTORZY — TEATRY — ZESPOŁY:

- Henryk Boukołowski, Emilian Kamiński, Teresa Lipowska, Tadeusz Pluciński, Wojciech Siemion, Magda Teresa Wójcik — z Warszawy

- Leszek Długosz z Krakowa, Bernard Krawczyk z Katowic, Jerzy Dębina z Raciborza
- Teatr „Komedia” z Warszawy
- Teatr „Syrena” z Warszawy
- Teatr „Adekwatny” z Warszawy
- muzycy: Michał Banasik, Czesław Gawlik, Kazimierz Niedziela,
- recytatorzy: i konferansjerzy: Jadwiga Bronowska, Wojciech Bronowski, Sylwia Kolar, Andrzej Puksza, Krystyna Pysz, Andrzej S. Robak, Jerzy Rożek, Piotr G. Skorupa, Jerzy Szeja, Franciszek Wrana, Ryszard Zgierski

Ponadto zorganizowano:

- Kiermasz książkowy
- Wystawę XIX RDL
- Wystawę malarstwa RYSZARDA KALAMARZA
- Wystawę malarstwa Grupy Plastycznej ROW
- Wystawę zbiorów numizmatycznych
- Wydano specjalną gazetę codzienną „Chodzą słuchy” pod redakcją Piotra Gabriela Skorupy
- Ogólnopolski Konkurs Literacki

Wyniki Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego

w poezji:

ALEKSANDER RAWSKI z Koszalina — I nagroda i Złota Lampka Górnicza

EWA LIPMAN z Katowic — II nagroda i Srebrna Lampka Górnicza

FRANCISZEK MINOTA z Sosnowca — III nagroda

Roman Senski (Kęsowo), Jolanta Dąbrowska (Płock), Wiesław Jęros (Skawina), Izabella Skalka-Langer (Nysa), Józef Figiel (Częstochowa)

w prozie:

IRENA RAJEWSKA z Nowego Targu — I nagroda i Złota Lampka
Górnicza

JADWIGA DRAGON z Tarnowskich Gór — II nagroda i Srebrna
Lampka Górnicza

ANNA PISKURZ z Gniezna — III nagroda

Marek Sobkowiak (Poznań), Stanisław Świerad (Białystok), Henryk
Gajewski (Syców), Maciej Antoni Suszek (Biedrusko) — wyróżnienia

Oceniało Jury w składzie:

Jan Koprowski (przewodniczący) oraz Tadeusz Śliwiak, Tadeusz
Kijonka, Stanisław Horak i Roman Samsel.

Na Konkurs wpłynęło

ponad 830 prac, w tym 145 opowiadań prozą.

845
685

